

D 26/00

Genom systematisk och uppsökande tillsyn (SUT) informerar sig Revisorsnämnden (RN) om kvaliteten i revisorers och revisionsbolags verksamhet. Som ett led i SUT har RN genom stickprov valt ut revisorer som under år 1998 förnyat sitt godkännande. A-son ingår i detta urval och har skriftligen fått besvara ett antal frågor. För att få underlag för en kvalitetsbedömning av A-sons arbete har RN även tagit del av dennes revisionsdokumentation över senast utförda revisioner i två aktiebolag, databolaget och rörmokeribolaget. Med hänvisning till vad som framkommit har RN beslutat att överföra SUT-ärendet till ett disciplinärende. De överväganden som legat till grund för detta beslut har sammanfattats i en promemoria över vilken A-son har yttrat sig.

Databolaget (räkenskapsåret 1998-09-01–1999-08-31)

Databolaget omsatte under det aktuella räkenskapsåret cirka 7,9 mkr och hade en balansomslutning om cirka 2,2 mkr. Aktiekapitalet var vid ingången av räkenskapsåret förbrukat. Genom det aktuella årets vinst återställdes aktiekapitalet. A-son lämnade en ren revisionsberättelse den 30 september 1999.

Huvuddelen av bolagets tillgångar utgjordes av kundfordringar om cirka 1,6 mkr (74 procent av balansomslutningen). Fordringarna hade jämfört med föregående år ökat kraftigt. Av kundreskontran framgår dels att en tredjedel av fordringarna avsåg en och samma kund, dels att så gott som samtliga kundfordringar var fakturerade under augusti 1999 med förfallodag påföljande månad.

Bolaget redovisade även ett varulager, bestående av dataprodukter, med ett värde enligt balansräkningen om 505 000 kr (cirka 23 procent av balansomslutningen). Det redovisade värdet hade jämfört med föregående år mer än fördubblats.

A-son har i yttrande till RN uppgett bl.a. följande. Han bedömde, genom åldersanalys, att kundfordringarna var riktigt värderade. Även bolagets uppgifter avseende varulagrets existens och värde ansåg han vara tillförlitliga. Detta eftersom det bokförda värdet jämfört med det inventerade endast misstämde med ett obetydligt belopp och att bolagets rutiner för hantering av varulagret var mycket bra. När han besökte bolaget var varulagret alltid i god ordning.

RN gör följande bedömning.

A-son har vid sin granskning av databolagets kundfordringar, vilka utgjorde en övervägande del av bolagets tillgångar, nöjt sig med att konstatera att endast en mindre del av fordringarna var förfallna vid tidpunkten för bokslutet. Han borde dock, för att bättre kunna bedöma fordringarnas värde, ha följt upp betalningarna under september månad. Vidare borde A-son ha beaktat den risk som låg i att en stor del av balansposten utgjordes av fordringar mot en och samma kund. Dessutom har det, på grund av att bolaget vid det aktuella årets ingång redovisat ett negativt eget kapital och därför kunde antas vara i behov av att snabbt redovisa ett förbättrat resultat, funnits särskild anledning för A-son att kontrollera att bolaget redovisat sina intäkter på ett korrekt sätt. A-son borde därför även ha stämt av faktureringen mot utleveranser från lagret viss tid före och efter bokslutsdagen.

Varulagret utgjorde en betydande del av bolagets tillgångar och får därmed anses som en väsentlig balanspost. Dessutom hade varulagrets redovisade värde mer än fördubblats sedan föregående år. Mot bakgrund av dessa omständigheter borde A-son vid sin granskning ha ägnat varulagret särskild uppmärksamhet. Emellertid framgår det varken av A-sons

dokumentation eller av vad han anfört till RN att han vidtagit några egna granskningsåtgärder för att försäkra sig om att varulagret var bolagets egendom på bokslutsdagen och att dess redovisade värde var korrekt. Denna underlåtenhet får anses särskilt anmärkningsvärd med hänsyn till bolagets ekonomiska ställning samt det förhållandet att varulagret bestod av dataprodukter med kort ekonomisk livslängd.

Rörmokeribolaget (räkenskapsåret 1997-08-06–1998-12-31)

Rörmokeribolaget omsatte under det aktuella räkenskapsåret, som var bolagets första, cirka 4,2 mkr. Balansomslutningen uppgick till cirka 1,9 mkr. A-son lämnade en ren revisionsberättelse den 24 juni 1999.

Av A-sons granskningsdokumentation framgår att han i huvudsak har granskat årsredovisningens balansposter. Däremot framgår det inte av dokumentationen huruvida A-son har informerat sig om för bolaget centrala rutiner, exempelvis rutinerna för redovisning, fakturering och hantering av likvida medel. RN:s förfrågan om vilka genomgångar han har gjort har inte besvarats.

A-son har i yttrande till RN anfört bl.a. följande. Förevarande räkenskapsår var bolagets första räkenskapsår. Därför läste han bara igenom resultaträkningen för att upptäcka eventuella "onormala belopp". Periodiseringen har granskats i samband med att han bläddrat igenom verifikationerna före och efter bokslutsdagen.

RN gör följande bedömning.

Av utredningen framgår att A-son inte har gjort någon genomgång eller bedömning av för bolaget centrala rutiner. I ett nystartat bolag är det särskilt viktigt att revisorn bildar sig en uppfattning om hur för bolaget väsentliga rutiner fungerar. Detta eftersom revisorn inte har någon tidigare erfarenhet att utgå ifrån vid planeringen av sina granskningsinsatser. RN anser att A-son inte i tillräcklig utsträckning har uppmärksammat hur bolagets redovisning och andra väsentliga rutiner fungerade. Den periodiseringskontroll och den granskning A-son i övrigt uppgett sig ha gjort har inte utgjort tillräcklig grund för att han skulle kunna ta ställning till bolagets resultaträkning.

Dokumentation

A-son har inte dokumenterat planeringen av sina revisioner. I båda de av RN granskade uppdragen består dokumentationen huvudsakligen av en kortfattad sammanfattande granskningsrapport, en ifylld checklista samt ett antal bokslutsbilagor. De sistnämnda är, i enstaka fall, försedda med noteringar om granskning. Av dokumentationen kan oftast inte utläsas vad som har granskats och i vilken omfattning granskning skett. A-son har heller inte dokumenterat de kontakter som han uppgett sig ha haft med sina klienter.

A-son har i yttrande till RN anfört bl.a. följande. Eftersom han arbetar ensam som revisor har han svårt att på ett fylligt sätt dokumentera vad han gör. Han håller planeringen, utförandet och slutförandet "i huvudet". För närvarande håller han på att förbättra sina rutiner vad gäller planering och dokumentation.

RN gör följande bedömning.

Enligt 10 § RN:s föreskrifter (RNFS 1997:1) skall en revisor dokumentera sina revisionsuppdrag. Dokumentationen skall innehålla sådan information som är väsentlig för att revisorns insatser skall kunna bedömas i efterhand. Av A-sons revisionsdokumentation kan inte alltid avgöras vad han har granskat, granskningens genomförande och omfattning samt vilka åtgärder granskningen har föranlett. De uppgifter A-son i efterhand har lämnat till RN

borde ha funnits i hans dokumentation. Enligt RN:s mening uppfyller inte A-sons dokumentation kraven i 10 § RN:s föreskrifter.

RN:s sammanfattande bedömning

En revisor skall enligt god revisionssed planera sin revision, utföra den omsorgsfullt och dokumentera sin granskning. RN:s genomgång av A-sons revisionsarbete i databolaget och rörmokeribolaget har visat på brister i alla dessa avseenden. A-son har därmed åsidosatt sina skyldigheter som revisor i sådan grad att han bör meddelas varning.

Med stöd av 22 § andra stycket lagen (1995:528) om revisorer meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN:s ordförande Lennart Grufberg samt ledamöterna Stig von Bahr, Elisabet Fura-Sandström, Klas-Erik Hjorth, Margit Knutsson, Jan-Erik Moreau, Claes Norberg, Eva-Britt Nordhall och Gunnar Widhagen. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt närvarit kanslichefen Christer Lefrell, chefsjuristen Per Eskilsson, revisionsdirektören Eva Haage och avdelningsdirektören Lena Sandnes, föredragande.